

N:o 134.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående godkännande af uppgjort förslag i fråga om uppförande vid Göteborgs hospital för staden Göteborgs räkning af en upptagningsanstalt för sinnessjuka; gifven Stockholms slott den 24 april 1906.

Sedan, på sätt bifogade utdrag af protokollet öfver civilärenden för denna dag utvisar, stadsfullmäktige i Göteborg i underdånighet anhållit om tillstånd att vid Göteborgs hospital, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med upprättade ritningar, anordna en upptagningsanstalt för vård af sinnessjuka, samt medicinalstyrelsen uppgjort förslag till de närmare villkor och bestämmelser, som för det ifrågasatta medgifvandet synts böra uppställas, vill Kungl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen att för sin del medgifva,

att uti förevarande ämne aftal, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med medicinalstyrelsens, i statsrådsprotokollet omförmälda förslag, må mellan staten, å ena, samt stadsfullmäktige i Göteborg, å andra sidan, träffas.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all Kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

Under Hans Maj:ts,
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF.

Axel Schotte.

Utdrag af protokollet öfver civilärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 24 april 1906.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern STAAFF,
 Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena TROLLE,
 Statsråden: TINGSTEN,
 BIESÈRT,
 friherre MARKS VON WÜRTEMBERG,
 SIDNER,
 HELLNER,
 SCHOTTE,
 BERG,
 BERGSTRÖM.

Departementschefen, statsrådet Schotte anförde:

Stadsfullmäktiges i Göteborg underdåniga framställning i ämnet.

Sedan ledamoten af stadsfullmäktige i Göteborg, medicine doktorn M. Bergengren hos stadsfullmäktige väckt förslag om vidtagande af åtgärd för erhållande vid Göteborgs hospital på Hisingen af en upptagningsanstalt för akut sinnessjuka från Göteborg, hafva stadsfullmäktige, jämlikt beslut vid sammanträde den 30 november 1905, hos Kungl. Maj:t i underdånighet anhållit, *dels* att Göteborgs stad måtte, för vård af staden tillhörande sinnessjuka i de fall, som omförmäldes i 46 § af nådiga stadgan angående sinnessjuka den 14 juni 1901, medgifvas att, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med ansökningen bilagda, af hofintendenten Axel Kumlien uppgjorda ritningar och kostnadsförslag, vid Göteborgs hospital på Hisingen anordna en upptagningsanstalt samt för sådant ändamål uppföra en paviljong för ständig öfvervakning af akut

sjuka och två kolonivillor enligt öppendörrsystemet, den ena för manliga och den andra för kvinnliga konvalescenter, samtliga byggnaderna inrymmande tillsammans 80 sjuksängar, hvaraf 5 reservsängar, dels ock att för upptagningsanstalten måtte föreskrivas enahanda bestämmelser som för dylika anstalter, tillhöriga vissa landstingsområden, exempelvis Älfsborgs läns, blifvit meddelade, med den ändring, att de rättigheter och åligganden, hvilka enligt samma bestämmelser tillkomme vederbörande lasarettsdirektion och lasarettsläkare, i stället tilldelades hälsovårdsnämnden och förste stadsläkaren i Göteborg, hvilkas medgifvande därtill lämnats.

Med underdånig skrifvelse den 29 december 1905 har Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Göteborgs och Bohus län till Kungl. Maj:t insändt berörda ansökning jämte magistratens i Göteborg däröfver afgifna tillstyrkande yttrande, därvid Kungl. Maj:ts befallningshafvande tillika meddelat, att stadsfullmäktiges omförmälda beslut icke blifvit inom behörig tid öfverklagadt.

Genom nådig remiss anbefalld att öfver denna framställning afgifva underdånigt utlåtande, infortrade medicinalstyrelsen yttranden i ärendet från direktionen för Göteborgs hospital samt från ingenjörerna H. Theorell och T. Holmgren.

Direktionen för Göteborgs hospital åberopade såsom eget utlåtande ett från sysslomannen vid hospitalet L. Kjellin infordradt yttrande, huruvida de nuvarande lokalerna för ekonomisk förvaltning med den förändring, ifrågavarande förslag innebure, vore tillräckliga för den ifrågasatta ökningen af antalet sjukplatser.

Sysslomannen anförde därvid följande. Beträffande först öfvervakningspaviljongens uppvärmning, vore den därför erforderliga ångan afsedd att tagas från nuvarande ångpanneanläggningen, utan att denna senare skulle erhålla någon som helst utvidgning. Långt ifrån att vilja förneka möjligheten af, att ånga i fullt tillräcklig mängd kunde med anstaltens nuvarande resurser för ändamålet erhållas, kunde han likväl icke underlåta att framhålla, hurusom det ändamål, som afsetts med den nuvarande tredje ångpannans befintlighet, eller tillgång till en vid hvarjehanda tillfällen nyttig reservpanna genom den föreslagna anordningen gifvetvis icke längre kunde tillgodoses.

I fråga om ångköksanläggningen hade sysslomannen väl icke den uppfattningen, att anskaffandet af endast två nya ånggrytor skulle kunna tillgodose de synnerligen ökade anspråk, som komme att ställas på anstaltens för sitt nuvarande behof ej mer än tillräckliga ångkök, men då det belopp, som beräknats för de föreslagna båda kokapparaternas anskaffning, enligt hans mening, borde kunna räcka till för inköp af

Yttrande från
hospitalsdi-
rektionen i
Göteborg.

ytterligare en eller annan ånggryta, särskildt om samma konstruktion, som hittills kommit till användning vid Göteborgs hospital, valdes, ansåge han sig icke böra påyrka någon förhöjning af nu berörda anslagsbelopp.

Vidkommande därefter den elektriska belysningsanläggningen, ville sysslomannen med afseende å nu föreslagna utvidgning påpeka hvad som jämväl yttrats vid fråga om anordnande af första klass paviljonger därstädes, nämligen att en tillökning af ackumulatorsbatteriet vore oundgängligen erforderlig, men kunde kostnaden därför möjligen vara inbegripen i de för elektrisk belysning i den underdåniga framställningen beräknade belopp.

Då slutligen frågan om nytt boställshus för manlig ekonomibetjäning, hvilken fråga vore föremål för särskild utredning, icke i handlingarna berörts, syntes icke heller frågan om utvidgade bostäder för kvinnlig, i ekonomibyggnaden inhyst ekonomibetjäning, hvilken fråga redan med hospitalets nuvarande storlek vore trängande och kräfde sin lösning, böra i detta sammanhang beröras.

Yttrande af
ingenjören
H. Theorell.

Ingenjören Theorell, som anmodats yttra sig om, huruvida den nuvarande ångpannecentralen vid hospitalet vore nog kraftig att under alla förhållanden kunna lämna erforderlig ånga äfven för värmeledning uti en ny öfvervakningspaviljong, meddelade uti sitt yttrande, att den nuvarande ångpannecentralen bestode af tre pannor med 40 kvadratmeters eldyta hvardera, och vore under alla förhållanden två af dessa pannor tillräckliga att lämna all ånga, som för närvarande inom anstalten erfordrades. Den tredje pannan stode sålunda som reserv. Den ökning af ångbehovet, som uppstode genom den nya öfvervakningspaviljongen, kräfde en eldyta af 15 kvadratmeter, hvadan sålunda, om äfven den tredje pannan anlätades, den nuvarande ångpanneanläggningen vore fullt tillräcklig att lämna den ökade ångmängden. Äfven om detta maximibehof af ånga mera sällan vid sträng köld ifrågakomme, kunde två pannor fortfarande under vanliga förhållanden lämna hela det erforderliga ångbehovet.

Genom det ökade belysningsbehovet uppkomme äfven någon ökning af ångbehovet, hvilken dock vore af ringa betydelse, då den i detta maskineri använda ångan tillgodogjordes för uppvärmningsändamål.

Äfven om sålunda den nuvarande ångpanneanläggningen med anlåtande af alla tre pannorna utan ansträngning kunde lämna högsta förekommande behof af ånga jämväl för den nya paviljongen, måste man dock under sådant förhållande vid maximibehof af ånga afstå från den afsedda fördelen att alltid äga en panna i reserv. För att bibehålla

denna fördel skulle sålunda ännu en (ehuru mindre) panna behöfva anläggas. Då plats därför emellertid ej utan utvidgning af pannhuset funnes, syntes det ändamålsenligare att öka anläggningens effekt på det sätt, att en s. k. ekonomiser anskaffades, hvarför anordningar delvis förut vidtagits. Därigenom skulle effekten af två pannor vid största ångbehof så mycket ökas, att de blefve tillräckliga äfven för den nya byggnaden, och en panna sålunda fortfarande alltid kunna stå som reserv, hvarjämte äfven bränsleekonomien förbättrades.

Kostnaden för en sådan ekonomiser kunde beräknas till omkring 7,000 kronor, inklusive byggnadsarbete.

Beträffande frågan, huruvida den elektriska belysningsanläggningen vid hospitalet vore tillräcklig för att förse äfven den nya upptagningsanstalten med erforderlig elektrisk ström, anförde ingenjören Holmgren följande.

Yttrande af
ingenjören
T. Holmgren.

Maskineriet bestode af 2 ångmaskiner med tillhörande dynamos om hvardera 26 effektiva hästkrafter och för nattbelysning och reserv ett batteri för cirka 16 kilowatt i tre timmar.

Den nuvarande anläggningen omfattade installerade lampor till sammanlagdt omkring 40 kilowatt. Det befintliga maskineriet vore sålunda jämt afpassadt för en största användning på en gång af 80 % af de installerade lamporna.

I den blifvande upptagningsanstalten skulle behöfvas cirka 225 glödlampor, motsvarande cirka 11,5 kilowatt ökad belastning på maskineriet, då 80 % samtidigt användes. Den ifrågasatta utvidgningen utgjorde sålunda mer än en tredjedel af den nuvarande anläggningen.

För att den nuvarande maskinanläggningen efter upptagningsanstaltens anslutning icke skulle öfverbelastas, erfordrades, att icke mer än 63 % af installationen i sin helhet samtidigt användes. I allmänhet komme icke mer än 40 à 50 % till samtidig användning, men vid exceptionella tillfällen kunde det inträffa, att ett flertal lampor tändes. I föreliggande fall kunde maskineriet tillfälligt öfverbelastas med minst 15 %, hvarför det icke innebure någon risk att ansluta upptagningsanstalten utan ökning af maskineriet. Dock vore den möjligheten icke utesluten, att det efter upptagningsanstaltens tagande i bruk kunde komma att visa sig önskvärdt att utvidga maskineriet med ytterligare en enhet à 26 hästkrafter, om nämligen den samtida användningen i enstaka fall komme att öfverstiga 75 % eller smärre utvidgningar företoges.

Den projekterade upptagningsanstaltens belysning kunde således anslutas till den befintliga maskinstationen utan annan olägenhet, än att hela anstaltens belysning vid enstaka tillfällen eventuellt kunde komma

att blifva något svag; men för ernåendet af full trygghet mot nämnda olägenhet och för erhållande af samma reserv, som nu funnes, skulle anläggningen behöfva utvidgas med ett maskinaggregat, af utrymmes-skäl lämpligast en ångturbin, lika stort som de nuvarande, hvarför kostnaden beräknades till 6,500 kronor.

Utlåtande af
medicinal-
styrelsen.

Medicinalstyrelsen anförde för egen del i sitt underdåniga utlåtande följande.

Styrelsen hade på olika tider, med anledning af framställningar från skilda landsting att få vid statens hospital uppföra så kallade upptagningsanstalter för sinnessjuka, efter erhållen nådig befallning, vid flera tillfällen uttalat sig om dylika anstalters betydelse för, å ena sidan, hospitalen och, å den andra, sinnessjukvården i orterna. Senast hade styrelsen i underdånig skrifvelse den 10 mars 1905 utlåtit sig om en framställning i sådant syfte från Älfsborgs läns landsting, hvilken, i likhet med alla de föregående, på anförda skäl af styrelsen tillstyrkts och äfven blifvit af Kungl. Maj:t, efter Riksdagens hörande, bifallen. Upptagningsanstalter vore sålunda uppförda eller under anläggning af

Malmöhus	län vid Lunds	hospital för 20 sjuka,
Värmlands	» » Kristinehams	» » 20 » ,
Västernorrlands	» » Härnösands	» » 20 » ,
Uppsala	» » Uppsala	» » 24 » ,
Kronobergs	» } » Växjö	» » 40 » ,
Blekinge	» }	
Älfsborgs	» » Vänersborgs	» » 30 » .

Den nu föreliggande framställningen från stadsfullmäktige i Göteborg, hvilken afsåge tillstånd att vid Göteborgs hospital på Hisingen uppföra dels en öfvervakningspaviljong för 42 patienter, dels två koloni- eller konvalescentvillor för respektive 13 och 20 sängar, skilde sig icke från de föregående i annan måtto, än att densamma afsåge ett väsentligen större antal sjuka, nämligen tillsammans 75. Ur principiell synpunkt hade styrelsen därför intet att erinra mot bifall, men anstaltens omfattning manade så mycket mera till noggrannt öfvervägande af dess inflytande på hospitalet i dess skilda delar, som Göteborgs hospital vore ett af de mindre i riket. Tillökningen skulle där komma att utgöra mera än 32 procent af det förutvarande, till 230 uppgående sängantalet och nära fjärdedelen af anstaltens sjukplatser efter skedd utvidgning.

Hvad då först anginge de begärda nybyggnadernas inflytande på sjukvårdens organisation, skulle hospitalet i sin helhet komma att

erhålla 88 sängar, eller 29 procent på öfvervakningsafdelningen, eller ungefär samma proportion, som på de nya hospitalen i Säter och Väster-vik blefve fallet. I kolonipaviljongerna skulle rymmas 33 patienter, eller 11 procent af hela antalet. Mot denna fördelning finnes ingen anledning till anmärkning.

Därefter hade medicinalstyrelsen haft att öfverväga, om tjänlig plats på hospitalets område kunde beredas för stadens paviljonger utan att olägenhet uppkomme för statens egna byggnader eller för den utvidgning med första-klass-afdelningar, som allt ifrån Göteborgshospitals första anläggning varit afsedd, ehuru den allt dittills fått stå tillbaka för andra viktigare ansedda byggnadsbehof. För utredande af denna fråga hade hospitalet nyligen besökts af styrelsens chef, generaldirektören Linroth, som därvid funnit, att den största af de ifrågasatta byggnaderna, öfvervakningsafdelningen, mycket väl kunde erhålla plats ofvanför (öster om) de nuvarande byggnaderna och så, att dess uppvärmning kunde besörjas från hospitalets ångpannehus, hvilket emellertid med anledning däraf behöfde utvidgas. Åt de två mindre paviljongerna kunde också lätteligen beredas tjänliga platser, åt den för kvinnor strax norr om hospitalets hufvudbyggnad för samma kön och åt den för män i närheten af trädgårdsanläggningarna, där patienterna skulle få sin hufvudsakliga sysselsättning. Icke heller från denna synpunkt finnes således någon betänklighet mot bifall till ansökningen.

Det stora tillskottet af sjuksängar för akut sjuka kräfde oundgängligen, att ännu en underordnad läkare anställdes vid Göteborgs hospital. För en sådan läkare finnes för närvarande ingen bostad. Det syntes därför styrelsen vara i sin ordning, att Göteborgs stad anskaffade bostad. Detta hade också ingått i planen, i det att en lägenhet för en ogift läkare anordnats i kolonipaviljongen för män, och hade styrelsen intet att erinra mot denna bostads läge och beskaffenhet.

För sjukvårdsbetjäningen finnes nödiga rum på de skilda sjukafdelningarna. Men äfven hospitalets ekonomibetjäning måste gifvetvis ökas vid ett så stort tillskott af nya sjukplatser, och för sistnämnda personal behöfdes således en del bostadsrum, hvilka staden alltså borde bekosta. Förslag föreläge redan, med anledning af yppadt behof, till uppförande vid Göteborgs hospital af ett hus af trä med 11 rum och 3 kök för ekonomibetjäning, hvilket efter gjorda beräkningar skulle kunna rymma äfven de nya funktionärerna. Kostnaden för huset hade af medicinalstyrelsens arkitekt beräknats till 18,400 kronor. Då Göteborgs stads sjuka skulle utgöra vid pass fjärdedelen af hela sjukantalet,

ansåge medicinalstyrelsen, att 4,600 kronor af byggnadskostnaden borde af staden ersättas.

En annan byggnadskostnad, som likaledes syntes böra drabba staden och äfven upptagits i dess egen kostnadsberäkning, vore den af 10,000 kronor för flyttning af stall, vagns- och vedbod, hvilka gamla träbyggnaders flyttning redan förut varit ifrågasatt, då de med sitt nuvarande läge nära intill sjukhusbyggnaderna ansetts eldfarliga, och hvilkas undanröjande syntes än mera angeläget, om ännu en större byggnad för sjuka skulle uppföras i deras närhet.

För den största af de nya sjukpaviljongernas uppvärmning vore afsikten att taga ånga från hospitalets maskinhus. Af ingenjören Theorells yttrande framginge visserligen, att de nuvarande tre ångpannorna kunde lämna nödig ånga äfven för den nya öfvervakningsafdelningen, men, såsom äfven hospitalets syssloman uti sitt af hospitalsdirektionen åberopade yttrande i ärendet erinrat, skulle anstalten därigenom gå förlustig fördelen af en reservångpanna. Ingenjören Theorell föresloge, alldenstund plats för en ytterligare ångpanna icke finnes utan utvidgning af pannhuset, att Göteborgs stad skulle anskaffa en så kallad ekonomiser för att öka de nuvarande ångpannornas effekt. Medicinalstyrelsen, som emellertid genom förenämnda inspektion öfvertygat sig om, att en utvidgning af nämnda hus för en ny ångpanna mycket väl kunde utföras, ansåge en sådan åtgärd mera betryggande och ville så mycket hellre förorda densamma, som kostnaden därför, inklusive en ny ångpanna, icke syntes blifva större än den af ingenjören Theorell för en ekonomiser med tillhörande byggnad beräknade (omkring 7,000 kronor).

Elektrisk belysning för de nya byggnaderna kunde äfven fås från hospitalets förutvarande anläggning för samma ändamål, men denna måste likaledes, jämlikt ingenjören Holmgrens yttrande, förstärkas med ett nytt maskinaggregat, beräknadt att kosta 6,500 kronor. Under förutsättning att äfven denna kostnad bestredes af Göteborgs stad, syntes däremot intet vara att erinra.

För öfrigt behöfde endast kokapparaterna i hospitalets kök tillökas i antal eller storlek, för att den ifrågasatta utvidgningen med 75 nya sjuksängar skulle kunna försiggå, och för sådant ändamål vore en summa af 3,200 kronor upptagen i Göteborgs stads, handlingarna åtföljande kostnadsberäkning, hvilken summa syntes medicinalstyrelsen tillräcklig.

Hvad patientafgiften beträffade, hade Kungl. Maj:t genom nådigt bref den 6 juni 1902 anbefallt medicinalstyrelsen att vid afgifvande af

underdånigt förslag till afgifter för upptagningsanstalter vid rikets hospital taga under öfvervägande, huruvida icke nedsättning i det då utgående belopp (2 kronor 50 öre för sjuk och dag) af samma afgifter måtte kunna göras. Kungl. Maj:t hade sedermera, i enlighet med medicinalstyrelsens underdåniga förslag, vid fastställelse af nämnda afgifter bestämt dem till 2 kronor för sjuk och dag. Ehuru denna afgift endast obetydligt öfverstege medelkostnaden för hvarje sjuk per dag vid Göteborgs hospital, hvilken kostnad under år 1904 uppgått till 1 krona 93 öre, och hvilken vid den tid, då nu ifrågavarande anstalt, blefve färdig att beläggas, möjligen kunde blifva ännu något högre, ansåge medicinalstyrelsen dock, att afgiften för Göteborgs stads anstalt för likformighetens skull borde sättas till 2 kronor för de första 5 åren, hvar efter förhöjning, om så ansåges erforderligt, kunde ske.

Utom de nu angifna byggnadsbidragen syntes för bifall till Göteborgs stads begäran böra fordras samma villkor, som förut uppställts för de landsting, som medgifvits att vid andra statens hospital anlägga upptagningsanstalter. Medicinalstyrelsen hemställde alltså om ansökningens bifallande på följande villkor:

för mottagande vid Göteborgs hospital af sinnessjuka från Göteborgs stad i sådana fall, som omförmäldes i 46 § af förnyade nådiga stadgan angående sinnessjuka den 14 juni 1901, skulle staden berättigas att å staten tillhörigt område vid Göteborgs hospital och på platser, som af medicinalstyrelsen bestämdes, samt i enlighet med ritningar, som af styrelsen godkändes, uppföra tre sjukpaviljonger, nämligen *en* öfvervakningspaviljong för 42 patienter, hälften af hvardera könet, *en* koloni- eller konvalescentpaviljong för 20 manliga patienter och med bostadslägenhet för läkare samt *en* dylik paviljong för 13 kvinnliga patienter;

Göteborgs stad skulle vidkännas kostnaden ej mindre för byggnadernas uppförande med dithörande stadig grundläggning, promenadgårdar, ledningar för värme, vatten och aflopp samt belysning än äfven för all annan fast inredning m. m., som erfordrades för byggnadernas begagnande, hvarjämte staden för framtiden skulle bestrida underhållskostnaden därför;

Göteborgs stad skulle ytterligare *dels*, i enlighet med af medicinalstyrelsen godkända ritningar och plan, bekosta såväl utvidgning af hospitalets ångpannehus för en ny, af staden anskaffad ångpanna som äfven ett nytt maskinaggregat för hospitalets elektriska belysning, *dels* ock till medicinalstyrelsen kontant erlägga:

- | | | |
|--|--------|---------|
| 1) som bidrag till ett bostadshus för ekonomibetjäning | 4,600 | kronor, |
| 2) för flyttning af stall, vagnsskjul och vedbod | 10,000 | » , |
| 3) till anskaffning och uppsättning af kokapparater | 3,200 | » ; |

staten skulle anskaffa och underhålla all den lösa utredningen samt ombesörja och bekosta allt hvad för de sjukas vård i öfrigt erfordrades;

stadens anstalt skulle införlifvas med hospitalets öfriga, för sjukvården afsedda afdelningar, hvarjämte hospitalets styrelse skulle berättigas att fritt förfoga öfver den nya anstalten och använda densamma för vård af sinnessjuka, utan afseende på om dessa tillhörde Göteborgs stad eller annan del af riket, dock med villkor, att för sinnessjuka i de fall, som omförmäldes i 46 § af nådiga stadgan angående sinnessjuka den 14 juni 1901, 75 platser, 41 för män och 34 för kvinnor, alltid och utan invändning funnes disponibla till upptagning endast för sjuka från Göteborgs stad, och att en fullgod vård bereddessa;

granskning af ansökningshandlingarna om tillfällig hospitalsvård åt därpå i behof varande sinnessjuka från Göteborgs stad skulle ske i den ordning, att ifrågavarande patienter af förste stadsläkaren i Göteborg remitterades till stadens afdelning å Göteborgs hospital för att där vårdas, till dess för deras hospitalsvård föreskrifna intyg och ansvarsförbindelser genom hälsovårdsnämndens försorg anskaffats, hvarefter dessa sjuka, såvidt de pröfvades vara till hospitalsvård berättigade, borde vinna inträde å hospitalet i alldeles samma ordning som andra sinnessjuka och utan något som helst företräde för dem såsom tillhörande Göteborgs stad;

för hvarje patient skulle erläggas afgift till staten, hvilken afgift för de första fem åren, efter det anstalten tagits i bruk, skulle utgå med 2 kronor för dag och därefter för fem år i sänder bestämmas af Kungl. Maj:t på medicinalstyrelsens förslag och efter Göteborgs stadsfullmäktiges hörande;

avgiften skulle betalas kvartalsvis af hälsovårdsnämnden;

ett minimibelopp af 8,000 kronor i patientavgifter för hvarje år skulle emellertid till staten utgöras;

så snart någon å anstalten intagen sinnessjuk därifrån utskrefves eller blefve å hospital eller asyl intagen, skulle stadens betalningskyldighet för samma patient upphöra, hvarför underrättelse därom genom hospitalets syssloman utan dröjsmål borde lämnas hälsovårdsnämnden med uppgift tillika om den tid, hvarunder patienten varit å anstalten vårdad;

staten, å ena, och staden, å andra sidan, skulle förbehållas ömsesidig rätt till uppsägning af öfverenskommelsen att upphöra två år efter uppsägningen, med skyldighet för staten att ersätta staden kostnaden för byggnaderna, därest uppsägningen skedde af staten, med det belopp, som bestämdes af fem gode män, af hvilka staten och staden utsåge två hvardera och de sålunda valda den femte, dock att värdet ej finge öfverskrida verkliga kostnaden för byggnadernas uppförande, samt, därest uppsägningen skedde af staden, med två tredjedelar af det på förenämnda sätt bestämda värdet.

Förevarande framställning från Göteborgs stadsfullmäktige synes mig böra under de villkor, medicinalstyrelsen uppställt, af Kungl. Maj:t bifallas. Mot de bestämmelser, som för bifall till framställningen föreslagits af medicinalstyrelsen, och hvilka, med de af särskilda förhållanden betingade modifikationer, hufvudsakligen öfverensstämma med de villkor och bestämmelser, som fästats vid tidigare medgifvanden för vissa landsting att vid hospitalen anordna upptagningsanstalter för sinnessjuka, har jag icke funnit anledning till erinran.

I följd häraf får jag i underdånighet hemställa, det Kungl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen att för sin del medgifva,

att uti förevarande ärende aftal, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med medicinalstyrelsens här omförmälda förslag, må mellan staten, å ena, samt stadsfullmäktige i Göteborg, å andra sidan, träffas.

Hvad föredragande departementschefen sålunda hemställt, däruti statsrådets öfriga närvarande ledamöter instämde, behagade Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten bifalla; och skulle proposition till Riksdagen aflåtas af den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Sölve Berger.